

[Margrete Auken]

Jeg vil gerne først lige oplyse fru Jytte Hilden om, at de steder, hvor man vander, dræner man normalt ikke, og da vanding meget sjældent frembringer okker, er det ikke det at komme til at vande, der er problemet i denne sammenhæng. Dette bare som en oplysning fra folk, der er lidt mere landbrugskyndige, end fru Jytte Hilden åbenbart er.

Dernæst vil jeg gerne først sige noget overordnet om dette okkerlovsforslag. Vi ved meget, meget lidt om, hvilke følger de miljøindgreb, som vi i øjeblikket foretager, har på naturen, f. eks. den meget hårdhændede dræning, der finder sted. Naturen sender mange alarmsignaler: først og fremmest viser det sig ved faldende liv alle steder, hvor det sker. Men hvordan omgås man dette? Ja, man kalder den levende natur for recipient. Det er åbenbart naturens opgave at være modtager for vores skidt og møg, og efter først at have defineret naturen på den måde overvejer man, hvor meget man kan stramme grebet eller altså belaste recipienten.

Denne holdningstilkendegivelse, der er udtryk for ophøjet stupiditet, er livsfarlig ikke bare for den øvrige natur, men begribeligvis også for os i længden, og så må man igen spørge sig om, hvem der egentlig tænker langsigtet blandt de magtfulde.

Disse mere principielle overvejelser kommer jeg med, fordi de viser baggrunden for det, der har ført til dette lovforslag. Hvor man i miljøbeskyttelsesloven havde et godt overordnet princip, nemlig det, hr. Maisted før nævnte om, at der ikke må udledes skadelige stoffer i vandløbet, har det nu vist sig – ikke til vores overraskelse, men igen til vores rædsel – at man ikke har haft det fornødne mandsmød og kvindehjerter til at fastholde dette princip. Skandalen med dette lovforslag – og det er en skandale – er, at princippet er bruset sammen. Ministeren er i denne sag som i de andre, han har været blandet ind i, bøjjet af. Påstanden om, at okkerforgiftning ikke hører hjemme under miljøbeskyttelsesloven, er katastrofal og konsekvensrig. Tanken om, at den er et naturligt led i en normal produktion og derfor ikke en del af loven, kan f. eks. bruges om svovldioxid med nøjagtig samme argumentation.

Det, det drejer sig om, er, at landbruget, skønt ministeren ikke ville bekræfte det for, ikke vil tage ansvaret på sig. Jeg vil gerne her sige, at det ikke drejer sig om de enkelte

landmænd, men om, hvad landbrugets organisationer fører frem, og der er tit meget store misforhold mellem holdningerne hos de enkelte landmænd rundt omkring og landbrugets organisationer.

Okkeret er en plage. Skjern Å, Hedeselskabets pragtstykke, sender tonsvis ud i Ringkøbing Fjord, og nu er man godt i gang med at flytte kalk derover, som var det noget i retning af Møns Klint – den har man jo købt for nylig, og så kan den bruges til det. Vi vil meget gerne være med til at afhjælpe okkerforgiftning, men kan ikke – ud fra det, der principielt er sket med at gøre miljøloven underordnet. Følggevirkningerne af at vedtage loven i denne skikkelse kan blive meget voldsomme. Det er svært for mig at se, at man overhovedet kan komme til at gøre noget ved okkergener på steder, hvor de ikke har en direkte sammenhæng med loven om tilskud til dræning og vanding.

Derudover vil jeg sige følgende om det langsigtede: hvad vil der ske, hvis vi nu begynder at tale om den naturlige del af en produktion? Efterhånden kan jo al forurening vise sig at være naturlig; den har i hvert fald på et eller andet tidspunkt været i naturen. Med den slattenhed, som miljøhensyn varetages med, er der virkelig grund til at være bange.

Til illustration af, hvad vi står over for, vil jeg gerne have lov til at citere tidligere landbrugsminister Niels Anker Kofoed, der, medens han var minister, ifølge tidsskriftet NO-AH nr. 67 1980 skulle have udtalt ordret: »Selv om man kan påvise, at det jernholdige stof okker er gift i naturen, skal landmændene efter min mening ikke betale for at få denne gift rensset bort.« Og så kommer det afgørende: »Det er i det hele taget et stort spørgsmål i denne sag, om vi samfundsøkonomisk har råd til at »producere til fritidsinteresser« fremfor at producere til landbrugssektoren.«

Det er den slags mennesker, vi er oppe imod i denne sag.

Bolvig (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig det foreliggende lovforslag. Vi mener, der er gode grunde til at få foretaget en tilbundsående analyse af de mange problemer, der opstår i forbindelse med okkerudledning i især vore vestjyske vandløb. Okkerudledning og